

EELNÕU
12.07.2012

VABARIIGI VALITSUSE

MÄÄRUS

Tallinn

juuli 2012

Tervisekaitsenõuded koolidele

Määrus kehtestatakse "Rahvatervise seaduse" § 7 lõike 2 punkti 11, „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 19 lõike 3 ja „Ehitusseaduse“ § 3 lõike 11 alusel.

1. peatükk ÜLDNÕUDED

§ 1. Määruse reguleerimisala

(1) Käesoleva määrusega kehtestatakse tervisekaitsenõuded koolidele, nende maa-alale, hoonetele, ruumidele, sisustusele, sisekliimale ja korrashoiule.

(2) Määrust kohaldatakse „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ tähenduses põhikoolile ja gümnaasiumile (edaspidi koos *kool*).

(3) Koolidele, mis on enne 1940. aastat kasutusele võetud ja asuvad planeeringu kohaselt miljööväertuslikku keskkonda kuuluvates hoonetes või hoonetes, mis on tunnistatud mälestisteks või asuvad muinsuskaitsealal või kuuluvad UNESCO maailmapärandi nimekirja vastavalt „Muinsuskaitseadusele“, kohaldatakse käesoleva määrusega sätestatud nõuetest erinevaid nõudeid § 3 lõikes 5 sätestatud riskianalüüsi tulemuste alusel.

§ 2. Määruses kasutatavad mõisted

Käesolevas määruses kasutatakse mõisteid „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“, „Erakooliseaduse“ ja „Ehitusseaduse“ tähenduses.

§ 3. Üldnõuded

(1) Koolil peavad olema õppetegevuse läbiviimiseks sobivad, ohutud ja turvalised hooned, ruumid, sisustus ja maa-ala. Kooliruumides peab olema võimalik ohutult läbi viia õppetööd ja muid vajalikke tegevusi ning tegelda harrastustega.

(2) Hooned, rajatised ja ruumid peavad vastama „Ehitusseaduse“ ja selle alusel kehtestatud ehitisele esitatavatele nõuetele ja käesoleva määrusega kehtestatud tervisekaitse nõuetele.

(3) Kool peab asuma mõistlikus kauguses hoonetest ja rajatistest, mis saastavad õhku, tekitavad müra ja vähendavad insolatsiooni.

(4) Kooliruumides peab olema piisav õhuvahetus, küllaldane loomulik ja tehisvalgustus, külma- ja soojaveevarustus, heit- ja reovee kanalisatsioon, „Veeseaduse“ ja selle alusel joogiveele kehtestatud nõuetele vastav joogivesi ning tingimused nõuetekohaseks toitlustamiseks ja pesemiseks ning hügieeniliseks tualeti kasutamiseks.

(5) Paragrahvi 1 lõikes 3 nimetatud koolis korraldab koolipidaja õppekeskkonna ohutuse hindamiseks ning õpilaste haigestumise ja vigastuste ennetamiseks riskianalüüsi, dokumenteerib riskianalüüsi tulemused ning esitab riskianalüüsi tulemused järelevalveametniku nõudmisel.

2. peatükk

NÕUDED KOOLI MAA-ALALE, HOONETELE, RUUMIDELE JA RUUMIDE SISUSTUSELE

§ 4. Kooli maa-ala

(1) Koolil peab olema omaette maa-ala.

(2) Maa-ala haljastus ei tohi takistada õpperuumides loomulikku valgustust.

(3) Kui koolis toimub tegevus pimedal ajal, peavad kooli juurdepääsutee ja tegevuseks kasutatav ala olema vajadustekohaselt valgustatud.

§ 5. Koolihoone

(1) Koolihoonesse ja -ruumidesse peab olema „Ehitusseaduse“ alusel evakuaatsiooniteedele kehtestatud nõuetele vastav ohutu sisse- ja väljapääs.

(2) Kooli hoone asend peab tagama õpperuumides optimaalse loomuliku valgustuse.

(3) Vähemalt üks kolmandik koolihoone akendest peavad olema avatavad ning võimaldama ruumide tuulutamist.

(4) Põrandapinnad ja trepiastmed ei tohi olla libedad.

(5) Koolihoone trepid peavad olema tugeva turvapiirde ja trepikäsipuuga ning piisavalt valgustatud. Trepil esimene ja viimane aste peavad olema märgistatud.

§ 6. Kooliruumid

(1) Kooliruumidena käsitatakse õpperuume, õpperuumi abiruume, aulaid, auditooriume, kooliraamatukogu lugemissaale, einestamisruume, tervishoiuteenuse osutamise ruume, taastusruume, võimlemissaale, võimlemissaali abiruume, riidehoiuruume, tualett- ja duširuume ning õpilaskodu ruume.

(2) Kooliruumide seinad, ukSED ja põrandad peavad olema viimistletud, mitte läikivad, kergesti hooldatavad ja vastupidavad. Siseviimistluseks kasutatud materjalid peavad olema tervisele ohutud ning vastama tootja poolt ettenähtud kasutusotstarbele.

(3) Läbipaistvad seinad, ukсед ja põrandani ulatuvate akende klaasid ning peegelseinad peavad olema ohutust materjalist (karastatud või löögikindla turvaklaasiga) ning õpilasele nähtavalt märgistatud või varustatud kaitsega.

(4) Õpilaste toitlustamiseks kasutatavad einestamisruumid peavad vastama „Rahvatervise seaduse“ alusel sotsiaalministri määrusega kehtestatud nõuetele.

(5) Ruumis, kus tegevus eeldab käte pesemist või kus käed õppetöö käigus määrduvad, peab saama sooja veega käsi pesta. Kätepesu valamute juures peavad olema vahendid hügieeniliseks kätepesuks ja kuivatamiseks.

§ 7. Õpperuumid

(1) Õpperuumis läbiviidav tegevus peab vastama ruumi mõõtmetele ja sisustusele.

(2) Õpperuumid võivad asuda kõigil põhikorrustel, kus on õppetöö läbiviimiseks piisav loomulik valgustus.

(3) Õpperuumi kõrgus peab olema vähemalt 2,5 m ja pindala vähemalt 2,0 m² põhikooli õpilase kohta.

(4) Õpperuumide ja aula siseviimistlusel arvestatakse hea ehitustava kohaselt lubatud järelkõlakestust ning heliisolatsiooninõudeid.

(5) Töö- ja tehnoloogiaõpetuse ruumis, õppekõrgis, keemiakabinetis ja võimlemissaalis peavad olema kättesaadavad esmaabi osutamise vahendid.

§ 8. Nõuded keemiakabinetile, töö- ja tehnoloogiaõpetuse ning õppekõrgi ruumile

(1) Keemiakabineti abiruum peab asuma klassitahvli poolel. Abiruum peab olema kahe uksega, millest üks avaneb keemiakabinetti ja teine koridori. Abiruumi mõlemad ukсед peavad olema avatavad evakuatsiooni suunas.

(2) Keemiakabinetis, kus hoitakse kemikaale, peab olema lukustatav kapp kemikaalide ja katsevahendite hoidmiseks. Kui keemiaõpetajat või vastutavat töötajat ei ole keemiakabinetis või abiruumis, peab abiruum olema lukustatud.

(3) Keemiakabinetis tuleb tagada võimalused katsete tegemisel rakendada ohutuse tagamise meetmeid.

(4) Keemiakabinetis peab õpilastele olema nähtaval kohal ohutusjuhend, mis koostatakse võttes aluseks üleriigilise keemia ainenõukogu poolt heaks kiidetud ohutusnõudeid või hea tava juhiseid.

(5) Töö- ja tehnoloogiaõpetuse (edaspidi *tehnoloogiaõpetus*) ruumis peavad olema masinate ja seadmete ohutu kasutamise juhendid, vajalikud kaitsevahendid ja –ekraanid, teave ohtude ja ohutute töövõtete kohta ning õpilastele tööks vajalikud individuaalsed kaitsevahendid.

(6) Kooli tehnoloogiaõpetuse ruumis tuleb seadmetel ja õppetöökohtadel kindlustada piisav kohtäratõmme või tsentraalne puruimemissüsteem. Tehnoloogiaõpetuse ruumis ei tohi puidutolmu ja kemikaalide sisaldus siseõhus ületada „Töötervishoiu ja tööohutuse seaduse“ alusel kehtestatud keemiliste ohutegurite piirnorme.

(7) Tehnoloogiaõpetuse ruumis peab olema piisavalt liikumisruumi. Õppetöökohtade vahekaugus peab vastama riskianalüüsi tulemustele ning masinate ja seadmete kasutamishandri nõuetele.

(8) Õppekõrgis peavad olema toidu valmistamiseks vajalikud seadmed ja sisustus, mille paigutus ruumis võimaldab tagada ohutuse toimingute tegemisel ja toidu valmistamisel.

§ 9. Tualett- ja duširuumid

(1) Tualettruumid peavad olema koolimaja igal korrusel, kus toimub õppetöö, välja arvatud § 1 lõikes 3 nimetatud koolides.

(2) Duši- ja tualettruumid, välja arvatud ühekohalised tualettruumid, peavad olema eraldi tüdrukutele ja poistele. Tualettikabiinid peavad olema seestpoolt suletavate ustega ning üksteisest seintega eraldatud.

(3) Duši- ja tualettruum peab olema varustatud hügieeni tagamiseks vajalike vahenditega. Kätepesu valamute juures peavad olema vahendid hügieeniliseks kätepesuks ja kuivatamiseks.

(4) Igal õpilasel peab olema võimalus pärast kehalise kasvatuse tundi vahetunni jooksul end sooja veega puhtaks pesta.

§ 10. Õpilaskodu ruumid

(1) Õpilaskodus peavad olema õpilastele elamiseks vajalikud tingimused ja ruumid, eelkõige õppimis-, puhke-, magamis-, tualett- ja duširuum(-id), või tualeti- ja dušinurgaga eluruum.

(2) Õpilaskodus võib õppimisruumidena kasutada kooli õpperuume, õpilase elu- või magamisruumi.

(3) Õpilase eluruumi ja samuti magamisruumi pindala peab olema vähemalt 6 m² õpilase kohta.

(4) Õpilaskodu duši- ja tualettruum(id), magamis- ja eluruum(id) peavad olema tüdrukutele ja poistele eraldi.

§ 11. Nõuded ruumide sisustusele

(1) Õpperuum peab olema eesmärgikohaselt sisustatud.

(2) Õpilasel peab olema ohutu ja kasvule vastav koolipink või koolilaud ja iste.

(3) Koolipinkide ja -laudade asetus ning õpperuumi seadmete paigutus peab võimaldama õpilastel ja õpetajal vabalt liikuda, ohutult läbi viia õppekavakohast tegevust ning puhastada õpperuume.

(4) Õpilase õppetöökoha kaugus välisseinast ja akendest peab olema vähemalt 0,7 m.

(5) Õppetöökoha kaugus tahvlist võib olla 2 kuni 10 m.

(6) Klassitahvli pinnakate peab olema ühtlase värvusega ja matt. Klassitahvel võib olla valge ja peegeldusteguriga vähemalt 80% või tumedavärviline ja peegeldusteguriga mitte üle 20%. Tahvel võib olla interaktiivne.

(7) Koolis tagatakse võimalus õpilaste üleriie ja jalatsite paigutamiseks või antakse igale õpilasele individuaalse suletava riidekapi või kapisektsiooni osa.

(8) Õpperuumi akendel peavad olema otsese päikesekiirguse ja õpperuumide ülekuumenemise vähendamiseks reguleeritavad heledavärvilised katted.

3. peatükk NÕUDED SISEKLIIMALE JA KORRASHOIULE

§ 12. Nõuded siseõhule

(1) Kooliruumis tuleb tagada õpilaste tervisele ohutu sisekliima.

(2) Õpperuumis peab olema piisav õhuvahetus.

(3) Õpperuumi ühes liitris siseõhus võib olla keskmiselt kuni 1000 mikrolitrit süsinikdioksiidi.

(4) Kooliruumi siseõhu aasta keskmine radoonisisaldus peab olema väiksem kui 200 bekerelli kuupmeetris (Bq/m^3) ning gammakiirguse doosikiirgus väiksem kui 0,5 mikrosiivertit tunnis ($\mu Sv/h$).

(5) Õpperuumi siseõhu optimaalne suhteline niiskus peab olema vahemikus 40% kuni 60%. Talvel võib nädala keskmine suhteline niiskus langeda 25%-ni ja suvel tõusta 70%-ni.

(6) Õhutemperatuur peab olema õpperuumis vähemalt 19 °C, võimlemissaalis vähemalt 18 °C ja duširuumis vähemalt 24 °C. Õhutemperatuuri mõõtmiseks peab õpperuumis olema termomeeter.

(7) Õhu liikumiskiirus kooliruumis peab olema väiksem kui 0,20 meetrit sekundis (m/s). Ruumides ei tohi olla tuuletõmbust.

(8) Ruume, kus puudub ventilatsioon, tuleb regulaarselt tuulutada.

§ 13. Nõuded valgustusele

(1) Õpperuumides, aulas ja auditooriumites ning õpilaskodu õppimis- puhke- ja magamisruumides peab olema loomulik valgustus ning kõikides ruumides tehisvalgustus.

(2) Loomulik ja tehisvalgustus peab tagama piisava ühtlase ja varjudeta hajutatud valgustuse igal õppetöökohal õpperuumis, eelistades võimaluse korral vasakpoolset loomuliku valguse suunda õppekohale.

§ 14. Ruumide korrashoid

(1) Kõiki kasutuselolevaid õpperuume tuleb iga päev puhastada. Tualett- ja duširuume, taastusruume ning teisi ruume puhastatakse ja aknaklaase pestakse vastavalt vajadusele.

(2) Kooli ruumide ja sisustuse puhastamisel kasutatakse „Kemikaalseaduse“ ja teiste asjakohaste õigusaktide nõuetele vastavaid puhastus- ja pesuaineid ning –vahendeid vastavalt kasutusjuhendile. Pindade desinfitseerimisel kasutatakse „Biotsiidiseaduse“ nõuetele vastavaid desinfitseerivaid aineid.

(3) Puhastusaineid, -vahendeid ja -seadmeid ning desinfektante hoitakse selleks kohandatud ja lukustatud ruumis.

4. peatükk
RAKENDUSSÄTTED

§ 15. Määruse rakendamine

(1) Enne määruse jõustumist ehitusloa taotlemiseks esitatud kooli ehitusprojekti järgi ehitatud kool loetakse nõuetele vastavaks ka siis, kui see vastab ehitusprojekti koostamise hetkel koolidele kehtinud nõuetele.

(2) Koolid ja riigikoolid, kellel on enne määruse jõustumist olemas koolitusluba, peavad oma asutuse käesoleva § 7 lõikes 4 ja § 12 lõikes 4 sätestatud nõuetega vastavusse viima hiljemalt 1. septembriks 2030. a.

Andrus Ansip
Peaminister

Hanno Pevkur
Minister

Heiki Loot
Riigisekretär